Kişisel Kullanıma Mahsus Kara Taşıtları Hakkında

Taşıtlara geçici ithalat izni verilebilmesi için; Bu taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bölge dışında tescil edilmiş olması

Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında Yerleşik Bulunan Kişilere Ait Kişisel Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarının Giriş ve Çıkışlarına Mahsus Genel Bilgi

ÖZET

Taşıtlara geçici ithalat izni verilebilmesi için; Bu taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olması ya da Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olduğunun belgelendirilmesi, söz konusu taşıtların, 2009/15481 Sayılı Karar'ın 17, 18 ve 19.madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından kullanılması, demiryolu taşıtları dışında ticari kullanıma mahsus taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında başlayan veya sona eren taşıma işlerinde kullanılması gerekir.

2009/15481 Sayılı Karar'ın 16.maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerindeki koşulları taşıyan ve geçici ithalat izni verilen taşıtın, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler tarafından; Bölge dışında bir demiryolu ulaşım ağına bağlı demiryolu taşıtının bir anlaşma çerçevesinde müştereken, bir römorkun veya yarı römorkun, Türkiye Gümrük Bölgesinde tescilli bir motorlu taşıt ile birlikte, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarının acil bir durum nedeniyle ve bu durum süresince araç sahibi de araçta bulunmak şartı ile, kullanılması mümkündür. 16.maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulu taşıyan kişisel kullanıma mahsus taşıt, izin hak sahibinin izni ve 19.maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik gerçek bir kişi tarafından süreklilik arz etmemek koşuluyla kullanılabilir. Ancak, bu kullanım sırasında izin hak sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde bulunması şarttır.

GİRİŞ

Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere ait olup, TIR Karnesi veya ortak ve ulusal transit rejimleri kapsamında eşya taşıyan taşıtlar hariç Türkiye Gümrük Bölgesine boş olarak gelen, TIR Karnesi veya ortak ve ulusal transit rejimleri kapsamındaki yükünü boşalttıktan sonra boş olarak yurtdışına çıkacak olan veya yük almak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilen taşıtlar ile yolcu taşımacılığında kullanılan ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının ve turistik kolaylıklardan faydalanılarak getirilen özel kullanıma mahsus kara taşıtlarının, giriş ve çıkış işlemleri taşıt takip programlarına kaydedilerek yürütülür. Taşıt takip programlarına kayıt yapılamayan hallerde özel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları için Taşıt Giriş-Çıkış Formu düzenlenir. Yabancı veya Türk uyruklu turistler tarafından triptik veya gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmediği takdirde, hava ve deniz taşıtları için de mülkiyet belgesine göre muayenesi yapılıp uygunluğu tespit edildikten sonra Taşıt Giriş – Çıkış Formu doldurulur. Yabancı veya Türk uyruklu turistlerin Türkiye'ye getirdikleri kara, hava ve deniz taşıtlarının, giriş ayniyetine uygunlukları tespit edildikten ve Taşıt Giriş-Çıkış Formunun çıkış işlemi ile ilgili bölümü doldurulduktan sonra çıkışına izin verilir. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen yabancı bayraklı yatlarla ilgili işlemler Turizmi Teşvik Kanunu ve Yat Turizmi Yönetmeliği çerçevesinde Bakanlıkça yayımlanacak tebliğ veya genelgelerle yürütülür. Triptik karnesi veya gümrüklerden geçiş karnesi ibrazı halinde ayrıca taşıt giriş çıkış formu düzenlenmez. Ticari mahiyetteki kara taşıtları için tanzim edilen taşıt giriş çıkış formuna "Ticari Taşıttır" kaşesi tatbik edilir.

Cumhurbaşkanlığı için yurtdışından araç kiralanması durumunda; Söz konusu taşıtlara ait marka, plaka, model, motor ve şasi numaralarını, taşıtların ne kadar süre ile Türkiye'de geçici olarak kullanılacağı bilgileri ve taşıtların edinim şeklini veya süre uzatım taleplerini içerir Cumhurbaşkanlığı'nın ilgili biriminden alınacak resmi yazı ile ilgili Gümrük Müdürlüğü'ne başvurulması üzerine, gümrük idaresince de geçici ithalat rejimi kapsamında söz konusu araçların Türkiye'ye girişine izin verilir.

Aşağıda yer alan makalede, tam muafiyet kapsamında Türkiye'ye geçici ithal edilen kara taşıtlarına ilişkin gümrük işlemleri ayrıntılı şekilde incelenerek, gerektiğinde kişisel görüşlerimize yer verilecektir.

I- TANIMLAR

1. No.lu Taşıt Takip Programı: Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik Türk ve yabancı uyruklu yolcular tarafından Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen yabancı plakalı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarının kaydedildiği bilgisayar programı ile geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında geçici ithali yapılan taşıtların kaydedildiği MA ve Takrir Modülünü,

2. No.lu Taşıt Takip Programı: Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarından; Türkiye'ye boş olarak girişi yapılan, NCTS'de düzenlenmiş bir transit beyanı (ortak ve ulusal transit) veya TIR karnesi kapsamındaki eşyasını bir iç gümrüğe boşalttıktan sonra boş olarak yurtdışına çıkışı yapılacak olan veya yük almak üzere bir başka gümrük idaresine sevk edilen, sınır ticareti uygunluk belgesine istinaden ithal eşyasının taşımacılığında kullanılan, transit beyanı yerine kullanılan belgeler kapsamında eşya taşıyan yabancı plakalı taşıtlar ile dolu veya boş olarak Türkiye'ye girişi yapılan yabancı plakalı otobüslerin kaydedildiği bilgisayar programını,

Çalışma İzin Belgesi: Belirli bir süre görev yapmak üzere Türkiye'ye gelen kişilerden, özel sektörde çalışmak üzere gelenler için ilgili resmi makamlar tarafından düzenlenen çalışma iznini, kamu sektöründe veya sermayesinin % 50'den fazlası devlete ait kuruluşlarda çalışanlar, uluslararası işbirliği benzeri anlaşmalar uyarınca gelen uzmanlar, elçilik okullarında görevli öğretmenler, diplomatik misyon temsilcilikleri ve benzeri uluslararası kuruluşlardaki diplomatik statüsü bulunmayan memurlar ve NATO taahhütlerinde bulunan şirketlerde çalışan personel için bulundukları kurum ya da kuruluşlar tarafından düzenlenen görev belgesini,

Emeklilik Belgesi: Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere, emekli olduklarına dair ilgili ülke sosyal güvenlik mevzuatı gereğince verilen ve elçilik, konsolosluk veya noter onaylı Türkçe tercümeli belgeyi,

Geçici Giriş Belgesi: 1) Türkiye'deki elçilik, konsolosluk ve benzeri uluslararası kuruluşlarda çalışan diplomatik statüsü bulunmayan kişilerin taşıtları için sahiplerinin beyanlarını içeren bizzat elçi ya da uluslararası kuruluş temsilcisinin imzaladığı ve Dış İşleri Bakanlığının, 2) Teknik işbirliği ya da benzeri anlaşmalar uyarınca gelen kişilerin taşıtları için çalıştıkları kurum ve kuruluş yetkililerinin, onayladığı ve buna istinaden kişisel kullanıma mahsus kara taşıtının geçici ithal işleminin yapıldığı taahhütname ve teminat hükmünde olan belgeyi (Ek: 1 ve 2)

Gümrüklerden Geçiş Karnesi (Carnet De Passages En Douane - CPD): Ticari ve kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için ulusal ve uluslararası kefil kuruluşlarca verilen teminat hükmünde olan belgeyi,

İkamet Tezkeresi: Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere İçişleri Bakanlığı tarafından verilen ve kişinin geliş amacı doğrultusunda Türkiye'de belirli bir süre kalmasını uygun bulan belgeyi,

Kefil Kuruluş: Uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat uyarınca gümrük idarelerine teminat hükmünde ibraz edilen belgeleri düzenlemeye yetkili kılınan kuruluşları,

Kişisel Kullanıma Mahsus Kara Taşıtı: Kişisel amaçlara yönelik ve ticari amaç dışında kullanılan her türlü motorlu kara taşıtı ile bunlarla birlikte kullanılabilecek karavan ve römorkları,

Mülkiyet Belgesi: Taşıtın kayıtlı olduğu ülkenin trafik, belediye veya diğer yetkili kuruluşlarınca verilen taşıtın kime ait olduğunu ve üzerinde motor, şase ve plaka numaraları ile diğer özelliklerini gösteren motorlu araç tescil belgesi veya bu şartları taşıyan bir belgeyi,

Sigorta Poliçesi: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu gereğince, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları için ilgili ülke tarafından düzenlenen ve "sigorta poliçesi" olarak kabul edilen Türkiye'de geçerli belgeyi, geçerli bir belgenin ibraz edilememesi halinde taşıtın girişi sırasında zorunlu trafik sigortası olarak Türk veya yabancı reasürans kuruluşlarınca düzenlenen belgeyi,

Sistem: Ortak ve ulusal transit rejimlerine ilişkin işlemlerin yürütüldüğü Yeni Bilgisayarlı Transit Sistemini (NCTS),

Ortak Transit Rejimi: Eşyanın yetkili makamların denetimi altında Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşme kapsamında Akit Taraflardan birinin idaresinden en az bir sınır geçerek aynı Akit Tarafın başka bir idaresine veya başka bir Akit Tarafın idaresine taşınmasında uygulanan gümrük rejimini,

Ulusal Transit Rejimi: Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde başlayıp biten transit rejimini,

Taşıt Giriş-Çıkış formu: Taşıt takip programlarına kayıt yapılamaması durumunda zorunlu hallerde kişisel ve ticari kullanıma mahsus taşıtlar için düzenlenen belgeyi,

Teminat: Geçici olarak ithal edilen taşıtların Türkiye'de kalma süreleri içinde vergi ve resimlerini garanti eden bu maddenin (d), (e), (o) bentlerinde belirtilen belgeler ile yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtlar için Gümrük Yönetmeliğinin 495 inci maddesinde sayılan teminatları,

TIR Karnesi: Basitçe TIR Karnesi, uluslararası kara taşımacılığını dolayısıyla uluslararası ticaretin kolaylaştırılmasını sağlayan bir gümrük transit belgesidir.

Ticari Kullanıma Mahsus Kara Taşıtı: Bedel karşılığında insan taşınmasında ya da bedel karşılığında olsun ya da olmasın sınai veya ticari eşya nakliyesinde kullanılan taşıtı,

Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında Yerleşik Kişi: Olağan durumda Türkiye Gümrük Bölgesi dışında ikamet eden gerçek kişiyi,

Öğrenim Belgesi: Öğrenim amacıyla Türkiye'ye gelen öğrencilere kayıtlı olduğu okul idaresi tarafından düzenlenen ve öğrenim gördüğünü belirten belgeyi,

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi: Çift uyruklu Türk vatandaşları hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden, Türkiye'ye belirli bir süre görev yapmak veya öğrenimde bulunmak için gelenler ile Türkiye'de geçici olarak oturma iznini haiz emekli yabancıların ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için kefil kuruluşlarca verilen ve yalnız Türkiye için geçerli olan teminat hükmünde olan belgeyi,

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Formu: Çift uyruklu Türk vatandaşları hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden, Türkiye'ye belirli bir süre görev yapmak veya öğrenimde bulunmak için gelenler ile Türkiye'de geçici olarak oturma iznini haiz emekli yabancıların ikamet yerlerinde adlarına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için gümrük idarelerince teminat karşılığında düzenlenen ve yalnız Türkiye için geçerli olan belgeyi (Ek: 3)

Yerleşim Yeri: Kişinin Türkiye'ye giriş yapmak istediği tarihten geriye doğru 365 gün içerisinde en az 185 gün yaşadığı yeri, İfade eder. ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 4.maddesi, Gümrük Yönetmeliği'nin 212.maddesi)***

II- GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ, 2009/15481 SAYILI KARAR,

GENELGELER VE TASARRUFLU YAZILARDA YER ALAN TAŞITLARLA İLGİLİ BAZI HÜKÜMLER

Taşıtlara geçici ithalat izni verilebilmesi için; a) Bu taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olması ya da Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olduğunun belgelendirilmesi, b) Söz konusu taşıtların, 2009/15481 Sayılı Karar'ın 17, 18 ve 19.madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından kullanılması, c) Demiryolu taşıtları dışında ticari kullanıma mahsus taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında başlayan veya sona eren taşıma işlerinde kullanılması gerekir (***4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 16.maddesi*)**.

Örnek 1: *Almanya'da çalışan ve çifte vatandaşlık hakkı bulunan Türk işçilerin (Gurbetçilerin) üzerlerine kayıtlı olan otomobillerle Türkiye'ye izne, tatile gelmeleri durumunda, söz konusu araçlara geçici ithalat izni verilebilir/verilir. Yine, Almanya vatandaşı olan Mr.Hans'ın Almanya'dan Türkiye'ye ticari eşya getiren TIR aracı geçici ithalat rejiminden faydalanır/faydalandırılır.*

2009/15481 Sayılı Karar'ın 16.maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerindeki koşulları taşıyan ve geçici ithalat izni verilen -(yani, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilen ya da Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olduğu belgelendirilen, Demiryolu taşıtları dışında ticari kullanıma mahsus taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında başlayan veya sona eren taşıma işlerinde kullanılan)- taşıtın, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler tarafından;

a. Bölge dışında bir demiryolu ulaşım ağına bağlı demiryolu taşıtının bir anlaşma çerçevesinde müştereken,

b. Bir römorkun veya yarı römorkun, Türkiye Gümrük Bölgesinde tescilli bir motorlu taşıt ile birlikte,

c. Kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarının acil bir durum nedeniyle ve bu durum süresince araç sahibi de araçta bulunmak şartı ile, kullanılması mümkündür. 16.maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulu taşıyan kişisel kullanıma mahsus taşıt, izin hak sahibinin izni ve 19.maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik gerçek bir kişi tarafından süreklilik arz etmemek koşuluyla kullanılabilir. Ancak, bu kullanım sırasında izin hak sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde bulunması şarttır. ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı***

maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 17 ve 18.maddeleri).

Örnek 2: *Belçika'da çalışan ve çifte vatandaşlık hakkına sahip bir Türk vatandaşımız (Afyon/Emirdağlı) adına Belçika'da üzerine kayıtlı bulunan bir otomobille Kurban Bayramında akraba ziyareti için Türkiye'ye geldiğini ve bayram sırasında çok et yemesi sonucunda hastalandığını ve 15 gün boyunca her gün doktor kontrolü için Afyon Devlet Hastanesine gitmek zorunda olduğunu varsayalım. Çifte vatandaşlık hakkına sahip vatandaşımızın belirlediği bir vatandaşımız hastamızı, hastamızın aracıyla 15 gün boyunca hastaneye götürüp getirebilir, aracı kullanabilir.*

Taşıtlara İlişkin Giriş Çıkış İşlemleri:

1. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilere ait olup,

a. TIR Karnesi veya ortak ve ulusal transit rejimleri kapsamında eşya taşıyan taşıtlar hariç Türkiye Gümrük Bölgesine boş olarak gelen, TIR Karnesi veya ortak ve ulusal transit rejimleri kapsamındaki yükünü boşalttıktan sonra boş olarak yurtdışına çıkacak olan veya yük almak üzere başka bir gümrük idaresine sevk edilen taşıtlar ile yolcu taşımacılığında kullanılan ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının,

b. Turistik kolaylıklardan istifade edilerek getirilen özel kullanıma mahsus kara taşıtlarının, giriş ve çıkış işlemleri taşıt takip programlarına kaydedilerek yürütülür. Taşıt takip programlarına kayıt yapılamayan hallerde özel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları için Taşıt Giriş-Çıkış Formu düzenlenir.

c. Yabancı veya Türk uyruklu turistler tarafından triptik veya gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmediği takdirde, hava ve deniz taşıtları için de mülkiyet belgesine göre muayenesi yapılıp uygunluğu tespit edildikten sonra Taşıt Giriş – Çıkış Formu doldurulur.

d. Yabancı veya Türk uyruklu turistlerin Türkiye'ye getirdikleri kara, hava ve deniz taşıtlarının, giriş ayniyetine uygunlukları tespit edildikten ve Taşıt Giriş-Çıkış Formunun çıkış işlemi ile ilgili bölümü doldurulduktan sonra çıkışına izin verilir.

e. Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen yabancı bayraklı yatlarla ilgili işlemler Turizmi Teşvik Kanunu ve Yat Turizmi Yönetmeliği çerçevesinde Bakanlıkça yayımlanacak tebliğ veya genelgelerle yürütülür.

f. Triptik karnesi veya gümrüklerden geçiş karnesi ibrazı halinde ayrıca taşıt giriş çıkış formu düzenlenmez. Ticari mahiyetteki kara taşıtları için tanzim edilen taşıt giriş çıkış formuna “Ticari Taşıttır” kaşesi tatbik edilir ***(Gümrük Yönetmeliği’nin 391.maddesi).***

Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Dış İşleri Bakanlığı adına getirilecek ilgili yabancı ülke trafik tesciline kayıtlı taşıtların tam muafiyet suretiyle geçici ithali ve bu taşıtların süre uzatımları aşağıda belirlenen şekilde gerçekleştirilecektir. Söz konusu taşıtlara ait marka, plaka, model, motor ve şasi numaralarını, taşıtların ne kadar süre ile Türkiye'de geçici olarak kullanılacağı bilgileri ve taşıtların edinim şeklini veya süre uzatım taleplerini içerir Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Dış İşleri Bakanlığı’nın ilgili birimlerinden alınacak resmi yazı ile ilgili Gümrük Müdürlüğü’ne başvuru yapılır. İlgili gümrük idaresince de geçici ithalat rejimi kapsamında eşyanın girişine ilişkin gümrük mevzuatı uyarınca belirlenmiş diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip işlemler sonuçlandırılır. Süre uzatım talepleri, ayniyet tespitinin mümkün olmadığı durumlarda ilgili kurumların taşıtların giriş ayniyetine ve tahsis amacına uygun olarak tahsis edildiği yerde kullanıldığını içeren yazılı beyanı ve taahhütleri esas alınarak, Gümrük Yönetmeliğinin 380/3.maddesi uyarınca ilgili Gümrük Müdürlüğünce sonuçlandırılır ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün 2011/31 sayılı Genelgesi).***

Örnek 3: *Cumhurbaşkanlığı için Almanya’dan Mercedes marka binek otolar kiralandığını varsayalım. Söz konusu taşıtlara ait marka, plaka, model, motor ve şasi numaralarını, taşıtların ne kadar süre ile Türkiye'de geçici olarak kullanılacağı bilgileri ve taşıtların edinim şeklini veya süre uzatım taleplerini içerir Cumhurbaşkanlığı’nın ilgili biriminden alınacak resmi yazı ile ilgili Gümrük Müdürlüğü’ne başvurulur. İlgili gümrük idaresince de geçici ithalat rejimi kapsamında eşyanın girişine ilişkin gümrük mevzuatı uyarınca belirlenmiş diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesini müteakip işlemler sonuçlandırılır.*

Taşıtların Yedek Parça, Aksesuar ve Normal Teçhizatı:

1. Eşyanın istiflenmesi, bağlanması ve korunmasına mahsus donanım da dahil olmak üzere, üzerinde kullanılacakları taşıtlarıyla birlikte ya da bu taşıtlardan ayrı olarak ithal edilen normal yedek parçalar, aksesuarlar ve teçhizat geçici ithalat rejiminden yararlandırılır.

2. Üzerinde kullanılacakları taşıtları ile birlikte veya ayrı olarak ithal edilen yedek parçalar, sadece söz konusu taşıtların küçük onarımları ve mutat bakımları için kullanılır.

3. Türkiye Gümrük Bölgesine yapılan yolculuk sırasında veya bu bölge içindeyken, taşıtlarda yapılması gerekli mutat bakım faaliyetleri ve onarımların, eşyanın geçici ithalat rejiminde kalış süresi içerisinde ve Kanunun 128.maddesinin amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekir.

4. Taşıtlarla birlikte gelen ve yukarıda tanımlanan donanım ile taşıta ilişkin yedek parça ve aksesuarların 376.maddede belirtilen belgelere kaydedilmesi suretiyle, kaza geçirerek hasara uğradığı gümrük idaresince tespit olunan taşıtlar ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılabilmesi için bakıma ihtiyaç gösteren 376.maddede belirtilen belgeleri havi taşıtların sahipleri tarafından talepte bulunulması halinde, taşıtlardan ayrı olarak gelen yedek parçanın gümrük vergileri aranmaksızın geçici ithalat rejiminden faydalanarak Türkiye Gümrük Bölgesine girmesine izin verilir. Bu taşıtların onarımları, gümrükçe uygun görülen yerde, gümrüğün gözetim ve denetimi altında yapılır. Değiştirilen eski parçaların gümrüğe terk edilmek istenilmemesi/yurt dışına çıkarılmak istenilmesi halinde 171.maddenin üçüncü fıkrası hükmüne istinaden çıkışını teminen düzenlenecek sözlü beyan formunun, 376.maddede belirtilen belgelere eklenerek çıkış gümrük idarelerince kontrol edildikten sonra yeniden ihraç edilmeleri gerekir.

5. Geçici ithal edilen yatlar için gelen yedek parçaların, yat sahiplerinin veya kaptanının başvurusu üzerine, demirbaş defterine kaydedilmek ve gümrük muhafaza birimlerine haber verilmek suretiyle, girişine izin verilir ***(Gümrük Yönetmeliği'nin 393.maddesi).***

Örnek 4: *Avusturya'da çalışan bir Türk vatandaşımızın aracının üzerinde çeşitli donanım olarak veya çeşitli yedek parça olarak gelen/getirilen eşyalar, Türkiye Gümrük Bölgesine yapılan yolculuk sırasında veya bu bölge içindeyken, söz konusu araçta yapılması gerekli mutad bakım faaliyeti ve onarımı için aracın geçici ithalat rejiminde kalış süresi içerisinde ilgili gümrük idaresinin gözetimi ve nezareti altında herhangi bir vergi resim (gümrük vergisi) ödenmeden Türkiye'ye girişine ve söz konusu aracın bakım, onarım ve tamiratında kullanılmasına izin verilir.*

Taşıt Araçlarına İlişkin Rejimin Kapatılması:

1. Onarım ve bakım sonrasında değiştirilen parçalar ile arızalı veya bozuk olduğu anlaşılan yeni yedek parçalara ait geçici ithalat işlemleri, izin veren gümrükçe başka onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır.

2. Taşıtlara ilişkin geçici ithalat işlemleri; Taşıtın rejimde kalış süresi içerisinde olmak kaydıyla taşıtların girişi sırasında kaydedildiği Taşıt Takip Programlarından giriş kaydının kapatılması ya da

belgenin çıkış nüshası ile birlikte çıkış işleminin yapılacağı gümrük idaresine müracaat edilmesi halinde, gümrük idaresi tarafından gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır.

3. Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrükçe tespit olunan taşıtlar ile yurt dışına çıkarılabilmesi için bakıma ihtiyaç gösteren taşıtlar bunların sahiplerinin başvurması üzerine tamir oluncaya kadar uygun görülecek bir müddet için gümrükçe güvenilecek tamirhaneye bir tutanakla gerekli tedbirler alınmak suretiyle teslim edilir ve tamiri bittikten sonra yeniden ihraç edilmek üzere geçici depolama yerlerine veya antrepoya alınmasına izin verilir. 4) Üçüncü fıkrada sözü edilen taşıtların gümrükçe izin verilecek yerde gümrüğün denetimi altında tamirleri sağlanır. Değiştirilen eski parçaların, gümrüğe terk veya teslim edilmediği veya gümrükçe teslim alınması mümkün görülmediği hallerde, yeniden ihraç edilmesine izin verilir. ***Gümrük Yönetmeliği'nin 394. maddesi***

Örnek 5: *Dördüncü örneğimizdeki araç; Onarım ve bakım sonrasında değiştirilen parçalar ile arızalı veya bozuk olduğu anlaşılan yeni yedek parçalara ait geçici ithalat işlemleri, izin veren gümrükçe başka onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır. İlgili taşıtın rejimde kalış süresi içerisinde olmak kaydıyla taşıtın girişi sırasında kaydedildiği Taşıt Takip Programından giriş kaydının kapatılması ya da belgenin çıkış nüshası ile birlikte çıkış işleminin yapılacağı gümrük idaresi tarafından gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmak suretiyle kapatılır. Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrükçe tespit olunan söz konusu araç, ya da yurt dışına çıkarılabilmesi için bakıma ihtiyaç gösteren bahse konu araç tamir oluncaya kadar uygun görülecek bir müddet için gümrükçe güvenilir bir tamirhaneye tutanakla gerekli tedbirler alınmak suretiyle teslim edilir ve tamiri bittikten sonra yeniden ihraç edilmek üzere geçici depolama yerine veya antrepoya alınmasına izin verilir. Değiştirilen eski parçaların gümrüğe terk veya teslim edilmediği yada gümrükçe teslim alınmasının mümkün görülmediği hallerde, yeniden ihraç edilmesine izin verilir.*

Taşıtlara İlişkin Özel Şartlar:

1. Türkiye Gümrük Bölgesindeki yerleşim yerini bölge dışına nakletmek isteyen gerçek kişinin kişisel kullanım amacıyla getireceği 16.maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulu taşıyan taşıta, geçici ithalat izni verilir. Bu taşıtın geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesine getirildiği tarihten itibaren en fazla üç ay içinde yeniden ihraç edilmesi zorunludur.

2. Belirli bir süre çalışmak veya öğrenim görmek amacıyla gelen Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin ülkelerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtına geçici bir süreyle Türkiye Gümrük Bölgesinde trafiğe tescil edilmek üzere geçici ithalat izni verilir. Bu taşıtlar çalışma veya öğrenim süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.

3. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi tarafından kişisel veya ticari amaçla kullanmak üzere getirilen ve 16.maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerindeki koşulları taşıyan taşıtın, süreklilik bulunmaması ve kişisel kullanım konusunun hizmet sözleşmesinde belirtilmesi şartıyla, izin hak sahibi tarafından istihdam edilen veya usulüne uygun olarak yetkili kılınan Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik gerçek kişi tarafından kullanılmasına izin verilir. Ancak, kişisel amaçla kullanılacak taşıtlar için 16.maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki koşul aranmaz.

4. *Kamu kuruluşları, belediyeler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşları ile yapılan sözleşmeye istinaden ticari amaçla kullanılmak üzere getirilen ve 16.maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulları taşıyan ambulans hava taşıtları, yangın söndürme hava taşıtları, zirai ilaçlama hava taşıtları ve sıhhi ilaçlama hava taşıtlarına yirmidört ayı aşmamak üzere geçici ithalat izni verilir. Bu sürenin uzatılması hususunda Bakanlık yetkilidir*.

5. *Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli olanlar ile Türkiye'de oturma iznine sahip Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli yabancıların bu durumlarını belgelendirmeleri halinde, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında adlarına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına geçici ithal izni verilir.* Bu kişilerden emeklilik tarihinden sonra Türkiye Gümrük Bölgesine ilk defa getirecekleri kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda en az yüzseksenbeş (185) gün Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunması koşulu aranmaz. Ayrıca, 20.maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ve (4) numaralı alt bentlerindeki geçici ithalat izin sürelerinin tamamını kullanmadan taşıtıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan emeklilerin, izin süresi içinde olmak koşuluyla, izinden kalan sürelerini kullanmak üzere taşıtıyla yeniden Türkiye Gümrük Bölgesine girişlerinde Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda en az yüzseksenbeş (185) gün Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunma koşulu aranmaz.

6. Ticari kullanıma mahsus deniz, hava ve demiryolu taşıtlarına, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca finansal kiralama sözleşmesi süresine bağlı olarak geçici ithalat izni verilir. 7) Geçici ithalat izni verilen hak sahibi, kişisel kullanıma mahsus

kara taşıtını geçici ithalat izin süresince Türkiye Gümrük Bölgesinde kullanabilir. ***(4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar'ın 19.maddesi)***

Örnek 6: *Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin belirli bir süre çalışmak veya öğrenim görmek için Türkiye'ye gelen yabancıların, ülkelerinde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına geçici bir süreyle (öğrenimleri ve/veya çalışma süresince) Türkiye Gümrük Bölgesinde trafiğe tescil ettirilmek şartıyla Türkiye'ye geçici ithalat izni verilir. Yine, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli olanlar ile Türkiye'de oturma iznine sahip Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli yabancıların bu durumlarını belgelendirmeleri halinde, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında adlarına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına geçici ithal izni verilir. Geçici ithalat izni verilen hak sahibi, kişisel kullanıma mahsus kara taşıtını geçici ithalat izin süresince Türkiye Gümrük Bölgesinde kullanabilir.*

Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi tarafından kişisel veya ticari amaçla kullanmak üzere Türkiye'ye getirilen ve 16.maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerindeki koşulları taşıyan aracın, süreklilik bulunmaması ve kişisel kullanım konusunun hizmet sözleşmesinde belirtilmesi şartıyla, izin hak sahibi tarafından istihdam edilen veya usulüne uygun olarak yetkili kılınan Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik gerçek kişi tarafından kullanılmasına izin verilir - (Ancak, kişisel amaçla kullanılacak taşıtlar için 16.maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki koşul aranmaz)

Örnek 7: *Fransa'da çalışan bir Türk vatandaşımızın yaz tatilini geçirmek için üç aylığına özel dizayn edilmiş minibüsüyle Türkiye'ye geldiğini ve tatil süresince aracı kullanması için özel bir şoförle hizmet akdi yaptığını varsayalım. Türkiye'de kaldığı sürece hizmet akdi imzaladığı şoför söz konusu aracı kullanabilir.*

Kamu kuruluşları, belediyeler ve sermayesinin tamamı devlete ait olan kamu iktisadi kuruluşları ile yapılan sözleşmeye istinaden ticari amaçla kullanılmak üzere getirilen ve *16.maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulları taşıyan ambulans hava taşıtları, yangın söndürme hava taşıtları, zirai ilaçlama hava taşıtları ve sıhhi ilaçlama hava taşıtlarına yirmidört ayı aşmamak*

üzere geçici ithalat izni verilir (Bu sürenin uzatılması hususunda Bakanlık yetkilidir).

Örnek 8: *Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin özellikle turizm sezonunda kullanmak üzere yurtdışından ambulans hava taşıtı (Uçak veya helikopter), Konya Büyükşehir Belediyesi'nin tarım sektöründe kullanmak üzere zirai ilaçlama uçağı, Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin ise orman yangınlarıyla mücadele için yangın söndürme uçağı kiraladığını varsayalım. Söz konusu uçakların tam muafiyet kapsamında Türkiye'ye girişine ve Türkiye'de iki yıl kalmasına müsaade edilir. Ayrıca, talep edilmesi ve şartların yerine getirilmesi halinde Bakanlıkça ek süre verilebilir.*

Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden Türkiye Gümrük Bölgesi dışında emekli olanlar ile Türkiye'de oturma iznine sahip Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli yabancıların bu durumlarını belgelendirmeleri halinde, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında adlarına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına geçici ithal izni verilir. Bu kişilerden

emeklilik tarihinden sonra Türkiye Gümrük Bölgesine ilk defa getirecekleri kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları için Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda en az (185) gün Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunması koşulu aranmaz.

Örnek 9: *Türkiye Gümrük Bölgesi dışında emekli olanlar örneğin her hangi bir Avrupa ülkesinden emekli olan bir şahıs/vatandaş ile Türkiye'de oturma iznine sahip Türkiye Gümrük Bölgesi dışından emekli bir yabancı, bu durumunu (emekli olduğunu) belgelendirmesi/ispatlaması halinde, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında adına kayıtlı kişisel kullanıma mahsus kara taşıtını Türkiye'ye getirebilir/aracın geçici ithaline izin verilir.*

4458 sayılı Gümrük Kanununun 238.maddesinin birinci fıkrası; "*241 inci maddenin üçüncü fıkrasının (h), (l) ve (m) bentleri, dördüncü fıkrasının (g) ve (h) bentleri ile beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen durumlar hariç; a) Dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile* ***geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı, b) Tam muafiyet suretiyle geçici olarak ithal edilen özel kullanıma mahsus taşıtlara ilişkin rejim ihlallerinde, gümrük vergileri tutarının dörtte biri,*** *c) Dahilde işleme rejimi ve gümrük kontrolü altında işleme rejimine ilişkin hükümler ihlal edilmekle birlikte, rejim kapsamı ithal eşyasının işleme faaliyetindeki hâli veya işlem görmüş ürün hali de dahil olmak üzere, gümrük gözetiminden mevzuata aykırı olarak çıkarılmamış olduğunun tespiti halinde, ithal eşyasının gümrük vergileri ile ilgili rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinden*

tespitin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar, d) (b) bendinde belirtilen taşıtlar hariç olmak üzere, geçici ithalat rejimi kapsamında ithal edilen eşyanın süresi içerisinde gümrükçe onaylanmış başka bir işlem veya kullanıma tabi tutulmaması durumunda gümrük vergileri ile rejime ilişkin beyannamenin tescil tarihinden tespitin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar, idari para cezası verilir." hükmünü amirdir.

Örnek 10: *İsviçre'de çalışan bir işçimizin 2019 yılı yaz döneminde tatil için Türkiye'ye geldiğini ve özel kullanımına mahsus taşıtını tam muafiyet suretiyle geçici olarak Türkiye'ye ithal ettiğini, Türkiye'de kalış süresini geçirdiğini/rejim şartlarını ihlal ettiğini varsayalım. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 238.maddesine göre söz konusu araca tekabül eden gümrük vergileri tutarının dörtte biri ceza uygulanarak aracın yurtdışına çıkışı sağlanır.*

241 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (l), dördüncü fıkrasının (g) ve beşinci fıkrasının (b) bendinde ise; geçici ithalat rejimi kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşyanın verilen sürenin bitimini takiben sırasıyla bir, iki ve üç ayı aşmayan sürelerde yeniden ihraç edilmesi veya gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması durumunda usulsüzlük cezasının aynı maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktarın yine sırasıyla iki, dört ve altı katı olarak uygulanacağı hususu hüküm altına alınmıştır. Diğer taraftan, 1 Seri No'lu Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin Gümrük Genel Tebliği'nin "Turistik kolaylıklar kapsamı taşıtların süreleri" başlıklı 6.maddesinin sekizinci fıkrası; "*Herhangi bir nedenle iç gümrük idarelerince teslim alınan ve yurtta kalma süresi bulunmayan taşıtların yurtdışı edilmek üzere sınır gümrük idarelerine sevk işlemleri, 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden en çok 7 (yedi) gün süre verilerek gerçekleştirilir*." Hükmüne amirdir.

Geçici ithal edilen yabancı plakalı taşıtlara herhangi bir müeyyide uygulanmaması için söz konusu taşıtların süresi içerisinde yurtdışına çıkarılması gerekmektedir. Bununla birlikte; mezkûr Tebliğin 6.maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca herhangi bir nedenle iç gümrük idarelerince teslim alınan ve yurtta kalma süresi bulunmayan taşıtlara, yurtdışı edilmek üzere, 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilmek suretiyle verilen 7 günlük sürenin aşılması halinde Kanunun 238.maddesinde yer alan rejim ihlallerine ilişkin geçici ithalat rejimi hükümlerinin uygulanması, ayrıca ilgili gümrük idaresince taşıtın yurtdışı edilmek üzere memur refakatinde sınır gümrük

idaresine gönderilmesinin veya başka bir araç üzerinde yurtdışı edilmesinin sağlanması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 16.12.2019/50373036 Tarih ve Sayılı Tasarruflu Yazısı).***

Örnek 11: *Alman bir turistin özel aracının tam muafiyetten faydalanarak Türkiye'ye giriş yaptığı, yurtta kalma süresi sona erdiğini, aracın yurt dışı edilmesi için ilgili gümrük idaresince 7 günlük süre tanındığı fakat, bu süreninde aşıldığı (aracın yurt dışı edilmediğini varsayalım. Söz konusu araç hakkında Gümrük Kanunu'nun 238.maddesinde yer alan rejim ihlallerine nedeniyle geçici ithalat rejimi hükümlerinin uygulanması (gümrük vergileri tutarının dörtte biri tutarında ceza tatbik edilmesi), ayrıca ilgili gümrük idaresince taşıtın yurtdışı edilmek üzere memur refakatinde sınır gümrük idaresine*

gönderilmesinin veya başka bir araç üzerinde yurtdışı edilmesinin sağlanması gerekir.

III- 1 SERİ NO'LU GÜMRÜK GENEL TEBLİĞİNİN GEÇİCİ İTHAL EDİLEN KARA TAŞITLARINA İLİŞKİN BAZI HÜKÜMLERİ

İthalat vergilerinden tam muafiyet uygulanmak suretiyle geçici ithal edilecek;

a. Kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarından;

1. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından, gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilerek veya herhangi bir belge ibraz edilmeksizin Türkiye'ye girişi yapılan ve 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilen taşıtların,

2. Çift uyruklu Türk vatandaşları hariç olmak üzere, belirli bir süre görev yapmak veya öğrenimde bulunmak amacıyla Türkiye'ye gelenler ile Türkiye'de geçici olarak oturma iznini haiz emekli yabancıların, ikamet yerlerinde üzerlerine kayıtlı bulunan ve geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu düzenlenmek suretiyle Türkiye'ye girişi yapılan taşıtların,

b. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarından;

1. 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek Türkiye'ye boş olarak girişi yapılan,

2. NCTS’de düzenlenmiş bir transit beyanı (ortak ve ulusal transit) veya TIR karnesi kapsamındaki eşyasını bir iç gümrüğe boşalttıktan sonra boş olarak yurtdışına çıkışı yapılacak olan veya yük almak üzere bir başka gümrük idaresine sevk edilen,

3. Sınır ticareti uygunluk belgesine istinaden ithal eşyasının taşımacılığında kullanılan,

4. Transit beyanı yerine kullanılan belgeler kapsamında eşya taşıyan, yabancı plakalı taşıtlar ile,

5. Dolu veya boş olarak Türkiye'ye girişi yapılan yabancı plakalı otobüslere, ilişkin işlemler ve teminat hükmünde ibraz edilen belgeleri düzenlemeye yetkili kefil kuruluşların belirlenmesine ilişkin usuller, bu Tebliğ hükümlerine göre yürütülür ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği’nin 2.maddesi).***

Turistik Kolaylıklar Kapsamı Taşıtların Giriş İşlemleri:

1. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından ikamet yerlerinde üzerlerine kayıtlı bulunan ya da başkasına ait olup vekaleten veya kiralama yoluyla getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarının giriş işlemleri 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek gerçekleştirilir. Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde ikamet eden kişiler, ikamet yerleri dışındaki Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde adlarına kayıtlı taşıtlarını da getirebilirler. Kişisel kullanıma mahsus kara taşıtı tarafından çekilerek birlikte getirilen römork ve karavan için ayrı kayıt yapılır. Taşıta ilişkin bilgiler yönünden programdaki kayıtlar esas alınır. Kaydı yapan memur tarafından ilgilinin pasaportuna bilgi vermek amacıyla tatbik edilen “taşıt kaşesinde” süre sonu belirtilir (Ek-4).

2. Gümrük Kanunu’nun 167.maddesi kapsamında miras yoluyla intikal eden taşıtlar ile malul ve sakatlar, bedelsiz ithalat hakkına sahip kişiler, ülkemize görevli olarak gelen yabancı ülke görevlileri, yabancı basın yayın organlarının yabancı uyruklu mensupları, NATO mensupları tarafından getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları ve ülkemizden transit olarak geçecek olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları ile ambulans ve diğer kurtarma araçları getiriliş amacına bakılmaksızın 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir.

3. Taşıtın Avrupa Birliği üyesi ülke uyruklu kişiler tarafından kimlik kartı kullanılmak suretiyle getirilmesi halinde, ilgililerin pasaportu bulunmadığından, “taşıt kaşesi” İçişleri Bakanlığınca tanzim edilen giriş-çıkış formunun gümrükle ilgili bölümüne tatbik edilir.

4. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise programa bu belgelere ilişkin bilgiler de kaydedilir.

5. Taşıtın mülkiyet sahibi dışında başka bir şahıs tarafından vekaleten getirilmesi durumunda, vekalet belgesine ilişkin bilgiler de programa kaydedilir. ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 5.maddesi).***

Örnek 1: *Örneğin, Avusturya'da yaşayan bir Avusturyalı, adına kayıtlı bulunan ya da başkasına ait olup vekaleten veya kiralama yoluyla sahip olduğu kişisel kullanıma mahsus aracı, yine, Avusturya'da yaşayan bir Türk vatandaşı miras yoluyla kendisine intikal eden bir aracı, Türkiye'de yaşayan malul ve sakat olan bir vatandaşımız malul ve sakatlara mahsus özel tertibatı ve donanımı olan bir aracı, öte yandan; Ülkemize görevli olarak gelen yabancı ülke görevlileri ile yabancı basın yayın organlarının yabancı uyruklu mensuplarının getirdikleri kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarıyla, NATO mensupları tarafından getirilen kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları, ayrıca, ülkemizden transit olarak geçecek olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları ile ambulans ve diğer kurtarma araçları getiriliş amacına bakılmaksızın tam muafiyet şeklinde geçici ithalat rejiminden faydalandırılır ve bahse konu araçlar 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir.*

Turistik Kolaylıklar Kapsamı Taşıtların Süreleri:

1. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerin getirdikleri taşıtlarına 730 gün süre verilir. Verilecek olan izin süresi kişinin Türkiye'de kalabileceği süreden uzun olamaz.

2. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişilerden, malulen emekli olanlar ile ön emeklilik hakkı kazananlar dahil yurtdışından **emekli olanların**, emeklilik belgesini ibraz etmeleri halinde, taşıtlarına **730 gün süre** verilir. Bu kişilerden emeklilik tarihinden sonra Türkiye Gümrük Bölgesine **ilk defa getirecekleri kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları** için Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda en az 185 gün Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunması koşulu aranmaz. Ayrıca, bu fıkra uyarınca verilen geçici ithalat izin süresinin tamamını kullanmadan taşıtıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkan emeklilerin, izin süresi içinde olmak koşuluyla, izinden kalan sürelerini kullanmak üzere taşıtıyla yeniden Türkiye Gümrük Bölgesine girişlerinde Türkiye'ye son giriş tarihinden geriye doğru bir yılda en az 185 gün Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunma koşulu aranmaz.

3. Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen sürelerin tamamını kullanmış olma veya yerleşim yeri şartını sağlamama durumlarından birinin veya her ikisinin birlikte mevcut olması halinde, Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinde yerleşik kişilerin bu ülkelerde adlarına kayıtlı olan kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarına Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapılmak istenilen tarihten geriye doğru 365 gün içerisinde bir kez olmak üzere bir ay süre verilir.

4. Bu maddenin 1) ve 2) nci fıkralarında belirtilen sürelerin tamamının kullanılmasından sonra, yeniden Türkiye'ye taşıt getirilebilmesi için kişi ve taşıtın, çıkış tarihinden itibaren en az 185 gün süreyle fiilen yurtdışında bulunmaları gerekir.

5. Taşıt getirmek istedikleri tarih itibariyle son 185 gününü kesintisiz olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışında geçirmediği anlaşılan kişilere, bu maddenin 1) ve 2) nci fıkraları kapsamında durumlarına uyan sürelerden taşıtın ve kişinin Türkiye'de kaldıkları süre düşüldükten sonra arta kalan süre verilir.

6. *Taşıta verilecek süre hesaplanırken, taşıt ve kişi için süreler ayrı ayrı hesaplanır ve kısa olan süre verilir.* 1 No.lu Taşıt Takip Programı kişilerin Türkiye'de taşıtsız olarak bulundukları sürelere ilişkin bir bilgi vermediğinden, kişinin Türkiye'de taşıtsız olarak bulunduğu süreler göz önünde bulundurulur.

7. Geçici ithal edilmek istenilen taşıta ilişkin mülkiyet değişikliği yapılmış olması halinde, taşıtın daha önce Türkiye'de bulunduğu süreler göz önünde bulundurulmaz.

8. Herhangi bir nedenle iç gümrük idarelerince teslim alınan ve yurtta kalma süresi bulunmayan taşıtların yurtdışı edilmek üzere sınır gümrük idarelerine sevk işlemleri, 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden en çok 7 (yedi) gün süre verilerek gerçekleştirilir. 9) Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise yukarıda belirtilen süreler de dikkate alınarak, karnede belirtilen süreler dahilinde işlem yapılır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 6.maddesi).***

Örnek 2: *Türkiye Gümrük Bölgesi dışında (örneğin Almanya'da) yerleşik A şahsının getirdiği taşıt ile, yine Fransa'da yerleşik ve malulen emekli olan veya ön emeklilik hakkı kazanan, yurt dışında emekli olan B şahsının, emekli olduğunu ispat etmek şartıyla getirdiği taşıtına 730 gün (İki yıl) Türkiye'de kalma süresi verilir. Öte yandan, A ve B şahıslarının 730 günlük sürenin tamamını kullanmış olmaları ya da yerleşim şartını sağlamama durumlarından birinin veya her ikisinin*

birlikte mevcut olması halinde geriye doğru son bir yıl süre içinde bir kezliğine 1 ay Türkiye'de kalma süresi verilir. Diğer taraftan, A ve B şahsına ait bahse konu taşıtların, herhangi bir nedenle iç gümrük idarelerince teslim alındığını ve yurtta kalma süresi bulunmadığını ve yurtdışı edilmek üzere sınır gümrük idarelerine sevk edildiğini var sayarsak, söz konusu araçların çıkış işlemleri 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden ve en çok 7 gün süre verilerek gerçekleştirilir.

Turistik Kolaylıklar Kapsamı Taşıtların Çıkış İşlemleri:

Taşıtın ayniyetine uygun olup olmadığı ve yurtta kalma süresi içerisinde müracaat edilip edilmediği program üzerinden ve şahsın pasaportundan kontrol edilir. Uygun bulunması halinde giriş kaydı kapatılır ve şahsın pasaportuna çıkışa ilişkin "taşıt kaşesi" tatbik edilerek taşıtın çıkışına izin verilir. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmesi halinde karne ile ilgili işlemler de gerçekleştirilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 7.maddesi).***

Örnek 3: *İsviçreli bir turistin tatil için Türkiye'ye geldiğini ve tatil bitimi ülkesine geri dönmek istediğini varsayalım. İlgili/çıkış gümrük müdürlüğünce aracın ayniyetine uygun olup olmadığı ve çıkış için yurtta kalma süresi içerisinde müracaat edilip edilmediği, program üzerinden ve şahsın pasaportundan kontrol edilir. Uygun bulunması halinde giriş kaydı kapatılır ve şahsın pasaportuna çıkışa ilişkin "taşıt kaşesi" tatbik edilerek taşıtın çıkışına izin verilir. Bahse konu taşıt için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmesi halinde karne ile ilgili işlemler de benzer şekilde gerçekleştirilerek çıkış işlemi sonuçlandırılır.*

Geçici Giriş Belgesi Kapsamı Taşıtların Geçici İthal İşlemleri:

1. Bu taşıtların geçici ithal işlemleri MA ve Takrir Modülüne kaydedilerek yapılır ve süre uzatım talepleri ile süresi içerisinde yurtdışı edilip edilmedikleri, ilgili gümrük idaresince bu modül üzerinden takip edilir. Göreve başlama tarihi öncesinde veya sonrasında yurtdışında tescil edilmiş bu taşıtlar, görev süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.

2. Geçici giriş belgesi kapsamı taşıtlar ile ilgili geçici ithal işlemlerinin yapılabilmesi için taşıtın ayniyetinin tespitini teminen kişinin veya temsilcisinin taşıt ile birlikte gümrük idaresine müracaat etmesi gerekir.

3. Söz konusu taşıtların geçici ithal işlemleri esnasında bu Tebliğin 4 üncü maddesinin (c), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen belgelerin ibrazı istenir ve bu belgeler işlemin yapıldığı gümrük idaresince saklanır.

4. Gümrük idaresi, geçici ithali yapılan taşıtın trafiğe tescili ve dahilde alınmakta olan vergilerin tahsili için Ek-5'te yer alan geçici trafik tescil belgesini düzenler ve bu belgeyi taşıtın tescil işleminin yapılacağı notere gönderir. Geçici trafik tescil belgesinin düzenlenmesi için gümrük idaresine başvurunun, bu taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine ilk giriş tarihinden itibaren 30 gün içinde yapılması gerekir. Bu süre içerisinde gümrük idaresine başvurulmaması durumunda Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanarak işlem tesis edilir. Verilen MA-MZ plaka numarasının ilgili noterce bildirilmesine müteakip MA ve Takrir Modülüne kayıt işlemi gerçekleştirilir.

5. Geçici trafik tescil belgesinin gönderildiği noterden bir ay içerisinde taşıtın kayıt ve tescil işleminin yapıldığına ilişkin bilgi alınamaması halinde gümrük idaresi durumu ilgili kuruluşlara bildirir ve taşıt sahibi hakkında Kanunun 241.maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılır. 6) Bu kapsamda getirilen taşıtların süresi içerisinde olmak kaydıyla birden fazla çıkış ve girişlerine izin verilir. Çıkış ve giriş işlemleri MA ve Takrir Modülüne kayden gerçekleştirilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 8.maddesi).***

Geçici Giriş Belgesi Kapsamı Taşıtların Süreleri ve Çıkış İşlemleri: Bu taşıtlara, kişinin Türkiye'deki ikamet izin süresi ve diğer belgelerindeki süreler göz önünde bulundurularak 24 (yirmidört) ayı geçmemek üzere süre verilir. Gümrük idarelerine teslim edilmek ya da çıkışı yapılmak istenilen taşıtın, belgelerindeki ayniyetine uygunluğunun tespit Edilmesi halinde MA ve Takrir Modülüne kaydedilerek çıkış işlemi gerçekleştirilir. Taşıtın kesin çıkışının yapılacak olması halinde, yukarıdaki işlemlere ilaveten noterden taşıtın ilişiğinin kesilip kesilmediği kontrol edilerek MA ve Takrir Modülündeki "Geçici İthalat Rejimi Sonlandır" bölümüne gerekli kayıt yapılır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 9 ve 10.maddeleri).***

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi ve Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Formu Kapsamı Taşıtların Geçici İthal İşlemleri:

1. Bu taşıtların geçici ithal işlemleri MA ve Takrir Modülüne kaydedilerek yapılır ve süre uzatım talepleri ile süresi içerisinde yurtdışı edilip edilmedikleri, ilgili gümrük idaresince bu modül üzerinden takip edilir. Görev veya öğrenime başlama tarihi öncesinde veya sonrasında yurtdışında tescil edilmiş bu taşıtlar, görev veya öğrenim süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir.

2. Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtlar ile ilgili geçici ithal işlemlerinin yapılabilmesi için taşıtın ayniyetinin tespitini teminen kişinin veya temsilcisinin taşıt ile birlikte gümrük idaresine müracaat etmesi gerekir.

3. Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtların geçici ithal işlemleri esnasında bu Tebliğin 4 üncü maddesinin (c), (ç), (f), (n) ve (o) bentlerinde sözü edilen belgelerden, kişilerin durumlarına uygun olanların ibrazı istenir ve bu belgeler işlemin yapıldığı gümrük idaresince saklanır.

4. 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28.maddesi kapsamı kişiler ile ikamet tezkerelerinde “çalışma izninden muaftır” şerhi bulunan kişilerden çalışma izin belgesi aranmamakla birlikte, sosyal güvenlik kurumundan alınacak belge ile çalıştıklarının ispatı istenilir.

5. Firma ortağı olarak yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ve yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında taşıt getiren şahısların ortak olduğu tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili olması ve bu durumun şirket ana sözleşmesinde yer alması gerekir.

6. Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ve yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında taşıt getiren şahıslardan, yasal haklarının neler olduğuna ve bunların ihlali halinde hangi yaptırımların uygulanacağına dair Ek-6’da yer alan taahhütname alınır.

7. Gümrük idaresi, geçici ithali yapılan taşıtın trafiğe tescili ve dahilde alınmakta olan vergilerin tahsili için Ek-5’te yer alan geçici trafik tescil belgesini düzenler ve bu belgeyi taşıtın tescil işleminin yapılacağı notere gönderir. *Geçici trafik tescil belgesinin düzenlenmesi için gümrük*

idaresine başvurunun, bu taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine ilk giriş tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde yapılması gerekir. Bu süre içerisinde gümrük idaresine başvurulmaması durumunda Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanarak işlem tesis edilir. Verilen MA-MZ plaka numarasının ilgili noterce bildirilmesine müteakip MA ve Takrir Modülüne kayıt işlemi gerçekleştirilir.

8. Noterce taşıta plaka takılmasını müteakip, gümrük idaresinde geçici olarak alıkonulmakta olan karne cildi ile giriş ve çıkış parçaları üzerine aracın MA-MZ plaka numarası kaydedildikten sonra yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi taşıt sahibine iade edilir.

9. Geçici trafik tescil belgesinin gönderildiği noterden bir ay içerisinde taşıtın kayıt ve tescil işleminin yapıldığına ilişkin bilgi alınamaması halinde gümrük idaresi durumu ilgili kuruluşlara bildirir ve taşıt sahibi hakkında Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılır. 10) Bu kapsamda getirilen taşıtların süresi içerisinde olmak kaydıyla birden fazla çıkış ve girişlerine izin verilir. Çıkış ve giriş işlemleri MA ve Takrir Modülüne kayden gerçekleştirilir. 11) Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi kapsamı taşıtların çıkış ve giriş işlemleri esnasında koparılan giriş ve çıkış parçaları ilgili gümrük idaresince arşivlenir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 11.maddesi).***

Örnek 4: *Bu taşıtların geçici ithal işlemleri MA ve Takrir Modülüne kaydedilerek yapılır ve süre uzatım talepleri ile süresi içerisinde yurtdışı edilip edilmedikleri, ilgili gümrük idaresince bu modül üzerinden takip edilir. Görev veya öğrenime başlama tarihi öncesinde veya sonrasında yurtdışında tescil edilmiş bu taşıtlar, görev veya öğrenim süresi içerisinde Türkiye Gümrük Bölgesine getirilebilir. Geçici ithal işlemlerinin yapılabilmesi için taşıtın ayniyetinin tespitini yapılır, ilgililerden taahhütname alınır. İlgili gümrük idaresi* geçici ithali yapılan taşıtın trafiğe tescili ve dahilde alınmakta olan vergilerin tahsili için ilgili belgeleri taşıtın tescil işleminin yapılacağı notere gönderir. *Geçici trafik tescil belgesinin düzenlenmesi için taşıtların Türkiye Gümrük Bölgesine ilk giriş tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde gümrüğe müracaatları gerekir.*

Verilen MA-MZ plaka numarasının ilgili noterce bildirilmesine müteakip MA ve Takrir Modülüne kayıt işlemi gerçekleştirilir. Gümrük idaresinde geçici olarak alıkonulmakta olan karne cildi ile giriş ve çıkış parçaları üzerine aracın MA-MZ plaka numarası kaydedildikten sonra yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi taşıt sahibine iade edilir. Çıkış ve giriş işlemleri MA ve Takrir Modülüne kayden gerçekleştirilir. Bu taşıtlara, kişinin Türkiye'deki ikamet izin süresi ve diğer belgelerindeki süreler göz önünde bulundurularak 24 (yirmidört) ayı geçmemek üzere Türkiye'de kalış süresi verilir.

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi ve Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Formu Kapsamı Taşıtların Süreleri:

Bu taşıtlara, kişinin Türkiye'deki ikamet izin süresi ve diğer belgelerindeki süreler göz önünde bulundurularak 24 (yirmidört) ayı geçmemek üzere süre verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 12.maddesi).***

Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi ve Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Formu Kapsamı Taşıtların Çıkış İşlemleri: Gümrük idarelerine teslim edilmek ya da çıkışı yapılmak istenilen taşıtın, belgelerindeki ayniyetine uygunluğunun tespit edilmesi halinde MA ve Takrir Modülüne kaydedilerek çıkış işlemi gerçekleştirilir. Taşıtın kesin çıkışının yapılacak olması halinde yukarıdaki işlemlere ilaveten noterden taşıtın ilişiğinin kesilip kesilmediği kontrol edilerek MA ve Takrir Modülündeki "Geçici İthalat Rejimi Sonlandır" bölümüne gerekli kayıt yapılır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 13.maddesi).***

Ticari Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarının Giriş İşlemleri:

1. NCTS ve TIR karnesi kapsamında eşya taşıyan taşıtlar hariç, ticari kullanıma mahsus yabancı plakalı kara taşıtlarının giriş işlemleri, 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek yapılır. NCTS ve TIR karnesi kapsamı eşyasını transit rejimine uygun olarak Türkiye'ye getirip boşaltan taşıtlar, yükün boşaltıldığı gümrük idaresi tarafından 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir.

2. NCTS ve TIR karnesi kapsamında eşya taşıyanlar hariç, tüzel kişilikler adına kayıtlı otomobil, minibüs, arazi taşıtı, kamyonet ve motosikletlerden eşya ve yolcu taşıyanlar 2 No.lu Taşıt Takip Programına; taşımayanlar ise 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir.

3. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının gümrüklü sahadan çıkışı sırasında boş olup olmadıkları görevlendirilen gümrük ya da muhafaza memurları tarafından kontrol edilir.

4. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise programa bu belgelere ilişkin bilgiler de kaydedilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 14.maddesi).***

Ticari Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarının Süreleri:

1. Bu taşıtlardan;

a. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarına 30 güne kadar,

b. Toplu gezilerde kullanılan otobüslere 90 güne kadar,

c. Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca valiliklerce düzenlenen sınır ticareti uygunluk belgesine istinaden yapılan ithal eşyası taşımacılığında kullanılan taşıtlara 15 güne kadar,

d. 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden giriş yapan tüzel kişiliklere ait otomobil, minibüs, arazi taşıtı, kamyonet ve motosikletlere 90 güne kadar, süre verilir.

2. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise yukarıda belirtilen süreler de dikkate alınarak, karnede belirtilen süreler dahilinde işlem yapılır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 15.maddesi).***

Örnek 5: 1) NCTS ve TIR karnesi kapsamında eşya taşıyan taşıtlar hariç, ticari kullanıma mahsus yabancı plakalı kara taşıtlarının (tüzel kişilikler adına kayıtlı otomobil, minibüs, arazi taşıtı, kamyonet ve motosikletlerden eşya ve yolcu taşıyanlar) Türkiye'ye giriş ve çıkış işlemleri 2 No.lu Taşıt Takip Programına, taşımayanlar ise 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise programa bu belgelere ilişkin bilgiler de kaydedilir. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlara 30 güne kadar, toplu gezilerde kullanılan otobüslere 90 güne kadar, Valiliklerce düzenlenen sınır ticareti uygunluk belgesine istinaden yapılan ithal eşyası taşımacılığında kullanılan taşıtlara 15 güne kadar, 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden giriş yapan tüzel kişiliklere ait otomobil, minibüs, arazi taşıtı, kamyonet ve motosikletlere 90

güne kadar, süre verilir. Şayet, söz konusu taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmiş ise yukarıda belirtilen süreler de dikkate alınarak, karnede belirtilen süreler dahilinde işlem yapılır. Çıkışı yapılacak ticari taşıtın ayniyetine uygunluğunun tespit edilmesi halinde 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek, taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmişse karne ile ilgili çıkış işlemi gerçekleştirilir.

Ticari Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarının Çıkış İşlemleri:

Çıkışı yapılacak olan ticari taşıtın ayniyetine uygunluğunun tespit edilmesi halinde 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek çıkış işlemi gerçekleştirilir. Taşıtlar için gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilmesi halinde karne ile ilgili işlemler de gerçekleştirilir. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının gümrüklü sahadan çıkışı sırasında boş olup olmadıkları görevlendirilen gümrük ya da muhafaza memurları tarafından kontrol edilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 16.maddesi).***

Kişisel ve Ticari Kullanıma Mahsus Kara Taşıtlarının Süre Uzatımı:

1. Taşıt sahipleri, sürücüleri veya firma yetkilileri tarafından herhangi bir gümrük idaresine süresi içerisinde yapılacak müracaatla; kaza, yangın gibi beklenmeyen haller, herkesçe bilinen olağan dışı durumlar, hastalık ve tutukluluk hali gibi olayların taşıtın yurtta kalma süresi içerisinde cereyan ettiğinin resmi belgelerle ispatlanması ya da ihracatçının yükünü zamanında tedarik edememesi nedeniyle yüklemenin gecikmesi halinde bunun ihracatçıdan alınacak belge ile kanıtlanması durumunda, süre uzatım talebinde bulunabilirler.

2. Süre uzatımına ilişkin dilekçelerin taşıtın yurtta kalma süresi içerisinde verilmesi esastır. Ancak müracaatın taşıtın yurtta kalma süresinden sonra olması ve talebin uygun bulunması halinde Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uygulanarak işlem tesis edilir.

3. Mücbir sebep belgesi olarak ibraz edilecek sağlık raporlarında istirahat süresinin belirtilmiş olması, özel hastane ve poliklinikler ile özel doktordan alınan sağlık raporlarının il sağlık müdürlüğü veya sağlık grup başkanlığı tarafından onaylanmış olması gerekir. İstirahat süresi belli

olmayan ve onaylanmamış olan sağlık raporlarına istinaden süre uzatımı yapılmaz.

4. Girişi sırasında ibraz edilmeyen emeklilik belgesinin daha sonra ilgililer tarafından ibraz edilmesi halinde emeklilere verilen 730 günlük süre göz önünde bulundurularak işlem yapılır.

5. Geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında getirilen taşıtlarla ilgili olarak;

a. Taşıta ilişkin süre uzatım talepleri; taşıt, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ile getirilmiş ise kefil kuruluş aracılığıyla, geçici giriş belgesi ile getirilmiş ise ilk giriş izni sırasında aranılan belgeleri veren kuruluşlar aracılığıyla gümrük idaresine yapılır. Yabancı taşıtlar geçici giriş formu ile getirilen taşıtların süre uzatım talepleri doğrudan gümrük idaresine yapılır.

b. Taşıt sahiplerinin geçici ithal giriş iznindeki durumlarının devam ettiğini belgelendirmesi halinde, taşıtların Türkiye'de kalma süreleri uzatılır. Bu şekilde yapılacak süre uzatımlarında bir seferde verilecek süre 24 (yirmidört) ayı geçemez. Süre uzatımının geçici ithalatın yapıldığı gümrük idaresinden başka bir gümrük idaresince yapılması halinde, ilgili belgeler geçici ithalatın yapıldığı gümrük idaresine gönderilir.

c. Gümrük idaresi tarafından yapılan süre uzatımları; taşıt, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ile Türkiye'ye getirilmiş ise karne cildine, geçici giriş belgesi ile getirilmiş ise belgenin arka yüzüne kaydedilir. Yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtların süre uzatımı işlemlerinde, eski form iptal edilir ve yeni bir form düzenlenerek işlem yapılır.

d. Süre uzatımına dair belgelerin temini için yapılan resmi başvuru sonuçlarının beklenildiğine dair tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte geçerlilik süresi içerisinde kefil kuruluş veya ilgili gümrük idaresine verilen dilekçeler dikkate alınır.

e. Süre uzatımında, taşıta verilmiş olan süre içerisinde ilgili kişinin Türkiye'ye geliş amacına yönelik şartlarında değişiklik olup olmadığı kontrol edilir. Türkiye'ye geliş amacına yönelik şartlarında değişiklik olduğu tespit edilen kişilerin taşıtlarına ilişkin olarak (e) ve (f) bentlerinde

belirtilen işlemlerin yapılıp yapılmadığı araştırılır. Söz konusu işlemlerin yapılmadığı anlaşılan taşıtlara ilişkin süre uzatım talepleri karşılanmaz.

f. Türkiye'ye geliş amacına yönelik şartları sona eren ancak, çalışma izni, öğrenim belgesi ve ikamet tezkeresi gibi belgelerin süresinin uzatılması için ilgili kuruluşlara süre bitim tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde müracaatı bulunan ve ilgili kuruluşlarca süresi uzatılan kişilerin süre bitim tarihinden sonra yapılan uzatım talebi, Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılarak sonuçlandırılır.

g. Süre uzatımına esas çalışma izni, öğrenim belgesi ve ikamet tezkeresi gibi belgelerin sürelerinin ilgili kuruluşlarca uzatılmaması, iptal edilmesi ya da geçici ithalat rejiminin iptal edilmesini gerektirecek bir durumun oluşması halinde bu hususun ilgiliye bildirimine ilişkin yazının tarihinden, 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamı kişiler ile ikamet tezkeresinde "çalışma izninden muaftır" şerhi bulunan kişilerin çalıştığı iş yerinden çıkış tarihinden itibaren en geç 30 (otuz) gün içerisinde ilgili tarafından taşıtın gümrük gözetimine bırakılması gerekir. Süre uzatımına esas olan belgelerin, süresinin uzatılmasına ilişkin olarak ilgili kurumlara yapılan müracaatın reddedilmesi halinde, yapılan müteakip müracaatlar dikkate alınmaz ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 17.maddesi).***

Çıkarılmayan Taşıtlara İlişkin Takip İşlemleri:

Gümrük idareleri tarafından taşıt takip programları üzerinden her ay sorgulama yapılarak, kendi idarelerinden girişi yapılan ve süresi içerisinde çıkarılmayan kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları tespit edilir ve taşıtların çıkış yapıp yapmadığı ilgili programlardan 4 (dört) ay süre ile takip edilir. Yapılan araştırma sonucunda taşıtın yurt dışına çıkış yaptığının tespit edilmesi halinde kayıt kapatma işlemi gerçekleştirilir. Yapılan araştırmadan sonuç alınamaması halinde, süresi içerisinde yurtdışı edilmeyen taşıtlara ilişkin bilgiler, İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli takibatlarda bulunulmak üzere her yılın nisan, ağustos ve aralık aylarında bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) intikal ettirilir. Ayrıca 19 ve 20 nci maddede belirtilen işlemler yapılır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 18.maddesi).***

Şartların İhlali:

1. Geçici ithaline izin verilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının; getiriliş amacı dışında kullanılması, bir başkasına kiralanması, ödünç verilmesi, başka bir şahsa izinsiz devredilmesi, satılması, hak sahibi olmayan kişilerce kullanılması, taşıtla birlikte giren ve belgelerinde kayıtlı olan parçalarının izinsiz olarak değiştirilmesi, *(...)*yurtta kalma süreleri içerisinde yurtdışına çıkarılmaması veya herhangi bir gümrük idaresine teslim edilmemesi halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun 238.maddesi hükümleri uyarınca işlem yapılır ve geçici ithal izni iptal edilerek taşıt gümrük idaresince teslim alınır.

2. Yabancı ülke çıkışlı Türkiye varışlı ya da yabancı ülke varışlı olan ve ülkemizde transit halinde bulunan geçici (ZOLL) plakalı taşıtların verilen süre içerisinde yurtdışı edilmemesi halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Kanunun 241.maddesinde yer alan transite ilişkin hükümler uygulanır.

3. Yukarıda belirtilenlerin dışındaki usulsüzlük hallerinde ise Kanunun 241 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılır.

4. Geçici ithalat izni verilen kişinin öldüğünün belgelendirilmesi halinde üçüncü şahıslar tarafından getirilen taşıtlar, herhangi bir ceza uygulanmasına gerek bulunmadan gümrük idaresince teslim alınır.

5. Kaza ya da arıza sebebiyle, geçici ithalat izni verilen kişi tarafından gümrük idaresine teslim edilemeyen taşıtlar, yetkili olduğunu belgelendiren sigorta şirketleri tarafından gümrük idaresine teslim edilebilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 19.maddesi).***

Giriş Gümrük İdarelerince, Gümrük Vergi Ve Cezaların Takibine İlişkin Yapılacak İşlemler:

1. Giriş gümrük idarelerince, şartların ihlali nedeniyle tahakkuk ettirilecek gümrük vergileri ile ilgili olarak;

a. Herhangi bir belge ibraz edilmeksizin programa kayden Türkiye'ye geçici girişi yapılan taşıtlar ile yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtlar için ilgili kişi,

b. Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi kapsamı taşıtlar ile kefil kuruluş kefaletindeki yabancı otomobil kulüplerince verilen gümrüklerden geçiş karnesi kapsamı taşıtlar için kefil kuruluş,

c. Geçici giriş belgesi kapsamı taşıtlar için taahhütnameyi veren kuruluş, nezdinde takibat işlemlerine başlanılır.

2. Tahakkuk ettirilecek para cezalarının takibat işlemleri ilgili kişi nezdinde yürütülür.

3. Taşıtın gümrük gözetimine alınmış olması halinde Kanunun 238.maddesi uyarınca yapılacak tahakkuklarda özel tüketim vergisi tahakkuka dahil edilmeksizin, taşıtın mevcut olmaması halinde ise özel tüketim vergisi dahil edilerek işlem yapılır.

4. Taşıt sahibinin ölümü halinde, taşıtın gümrüğe teslim veya yurt dışı edilmemesi durumunda taşıtın gümrük vergileri reddi miras talebinde bulunmayan varislerinden tahsil edilir, ayrıca para cezası uygulanmaz.

5. Kanunun 238.maddesi kapsamında ceza uygulanması halinde, tahakkuk eden para cezasının tahsil edildiğinin ya da teminata bağlandığının anlaşılması halinde taşıtın çıkışına izin verilir.

6. Süresi içerisinde yurtdışı edilmeyen taşıtın, emniyet birimlerince ya da başka bir sebeple bir gümrük idaresine teslim edilmesi halinde, cezai takibat işlemleri taşıtı teslim alan gümrük idaresi tarafından yerine getirilir ve işlem neticesinden ayrıca giriş gümrük idaresine bilgi verilir. Giriş gümrük idaresince söz konusu taşıt ile ilgili düzenlenmiş bir ceza kararı var ise iptal edilir.

7. Şartların ihlali neticesinde vergi ve cezaların tahsil edilmiş olması taşıtın serbest dolaşıma girişini sağlamaz. Vergi ve cezalar ödenmiş dahi olsa taşıt yurtdışı edilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 20.maddesi).***

Örnek 6: *İlgili Gümrük idaresi tarafından taşıt takip programları üzerinden sorgulama yapılarak, süresi içerisinde çıkarılmayan kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları tespit edilir ve taşıtların çıkış yapıp yapmadığı ilgili programlardan 4 (dört) ay süre ile takip edilir, taşıtın yurt dışına çıkış yaptığının tespit edilmesi üzerine kayıt kapatma işlemi gerçekleştirilir. Süresi içerisinde yurtdışı edilmeyen taşıtlara ilişkin bilgiler, İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli takibatlarda bulunulmak üzere her yılın nisan, ağustos ve aralık aylarında bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğü aracılığıyla Gümrükler Genel Müdürlüğüne intikal ettirilir.*

Geçici ithaline izin verilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının; getiriliş amacı dışında kullanılması, bir başkasına kiralanması, ödünç verilmesi, başka bir şahsa izinsiz devredilmesi, satılması, hak sahibi olmayan kişilerce kullanılması, taşıtla birlikte giren ve belgelerinde kayıtlı olan parçalarının izinsiz olarak değiştirilmesi, yurtta kalma süreleri içerisinde yurtdışına çıkarılmaması veya herhangi bir gümrük idaresine teslim edilmemesi halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanunun 238.maddesi hükümleri uyarınca işlem yapılır ve geçici ithal izni iptal edilerek taşıt gümrük idaresince teslim alınır. Giriş gümrük idarelerince, şartların ihlali nedeniyle tahakkuk ettirilecek gümrük vergileri ile ilgili olarak; a) Herhangi bir belge ibraz edilmeksizin programa kayden Türkiye'ye geçici girişi yapılan taşıtlar ile yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamı taşıtlar için ilgili kişi, b) Yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi kapsamı taşıtlar ile kefil kuruluş kefaletindeki yabancı otomobil kulüplerince verilen gümrüklerden geçiş karnesi kapsamı taşıtlar için kefil kuruluş, c) Geçici giriş belgesi kapsamı taşıtlar için taahhütnameyi veren kuruluş, nezdinde takibat işlemlerine başlanılır. Taşıtın gümrük gözetimine alınmış olması halinde Kanunun 238.maddesi uyarınca yapılacak tahakkuklarda özel tüketim vergisi tahakkuka dahil edilmeksizin, taşıtın mevcut olmaması halinde ise özel tüketim vergisi dahil edilerek işlem yapılır. Taşıt sahibinin ölümü halinde, taşıtın gümrüğe teslim veya yurt dışı edilmemesi durumunda taşıtın gümrük vergileri reddi miras talebinde bulunmayan varislerinden tahsil edilir, ayrıca para cezası uygulanmaz. Kanunun 238.maddesi kapsamında ceza uygulanması halinde, tahakkuk eden para cezasının tahsil edildiğinin ya da teminata bağlandığının anlaşılması halinde taşıtın çıkışına izin verilir.

Şartların ihlali neticesinde vergi ve cezaların tahsil edilmiş olması taşıtın serbest dolaşıma girişini sağlamaz. *Vergi ve cezalar ödenmiş dahi olsa taşıt yurtdışı edilir.*

Takibe geçilen taşıtlara ilişkin olarak; kefil veya taahhütname veren kuruluşlarca ya da ilgili tarafından yabancı ülke resmi kuruluşlarından alınacak belgelerle taşıtın yurt dışında olduğunun ispatlanması ya da taşıtın bir gümrük idaresince teslim alındığının veya bir gümrük idaresine terk edildiğinin anlaşılması halinde taşıt kayıtları kapatılır.

Taşıt Kaydının Sonradan Kapatılması:

Takibe geçilen taşıtlara ilişkin olarak; kefil veya taahhütname veren kuruluşlarca ya da ilgili tarafından yabancı ülke resmi kuruluşlarından alınacak belgelerle taşıtın yurt dışında olduğunun ispatlanması ya da taşıtın bir gümrük idaresince teslim alındığının veya bir gümrük idaresine terk edildiğinin anlaşılması halinde taşıt kayıtları kapatılır. Taşıtı yurtdışı etmesine rağmen pasaportuna çıkışa ilişkin “taşıt kaşesi” tatbik edilmemiş kişiler herhangi bir gümrük idaresine başvurarak taşıt kaydının kapatılmasını isteyebilirler. Taşıtın çıkışının yapıldığının anlaşılması halinde gümrük idaresince, ilgilinin pasaportuna çıkışa ilişkin “taşıt kaşesi” tatbik edilir. Ayrıca yapılan takibatların durdurulması için işlem sonucundan giriş gümrük idaresine ve Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) bilgi verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği’nin 21.maddesi).***

Tamir Amacıyla Getirilen Taşıtlar İle Geçici Plakalı Taşıtlar: Yurtdışından tamir, bakım, onarım ve tadilat gibi amaçlarla sürülerek getirilen kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtları 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilir. Yabancı ülke çıkışlı Türkiye varışlı ya da yabancı ülke varışlı olan ve ülkemizde transit halinde bulunan geçici (ZOLL) plakalı taşıtlara en çok 15 gün süre verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği’nin 22.maddesi).***

Taşıtların Vekaleten Getirilmesi:

1. Taşıtın mülkiyet sahibi dışında başka bir şahıs tarafından vekaleten getirilmesi durumunda;

a. Elçilik, konsolosluk veya noter onaylı vekaletname ya da taşıtı getiren şahıs ile taşıtın mülkiyet sahibinin giriş gümrük idaresinde hazır bulunmaları halinde, bu kişilerin kendi aralarında düzenleyecekleri ve gümrük idaresince onaylanan vekaletname,

b. Gerçek kişilerin kendi aralarında düzenleyerek ilgili ülkenin gümrük, belediye, emniyet ve mahkeme gibi resmi makamlarına onaylatılmış olan belge,

c. Uluslararası Tur İttifakı (AİT) ve Uluslararası Otomobil Federasyonu (FIA) üyesi ülkelerin otomobil kuruluşlarınca düzenlenen belge,

d. Otomobil firmaları ve diğer tüzel kişiliklere ait taşıtlar için firma sahibi veya yönetim kurulunun imza ve onayını içeren vekaletname,

e. Kiralanmak suretiyle (rent a car) getirilen taşıtlar için kira sözleşmesi, kabul edilerek taşıtın girişine izin verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 23.maddesi).***

Girişine İzin Verilmeyecek Taşıtlar İle Belgelerin Geçerli Sayılmayacağı Haller: Mülkiyete ilişkin geçerli bir belge veya vekaletname ibraz edilmemesi, sigorta poliçesi süresinin bitmiş olması ya da Türkiye'nin tamamını kapsamaması veya uluslararası geçerliliği olan yeşil kart sorumluluk sigortasında (green card-carte verte) Türkiye rumuzu "TR"nin üzerinin çizilmiş olması, hallerinde taşıtların girişine izin verilmez. İbraz edilen belgelerin geçerlilik süreleri yoksa, geçerlilik süreleri bitmiş ya da Türkiye'de geçerli değilse veya belgeler üzerinde kazıntı, silinti yapılmış ve usulüne uygun olarak düzeltilerek imzalanıp kaşelenmemiş ise, bu belgeler kabul edilmez ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 24.maddesi).***

Gümrüklerden Geçiş Karneleri Üzerinde Değişiklik: Gümrüklerden geçiş karneleri üzerindeki bilgiler, bu belgeyi veren kuruluşlar tarafından değiştirilebilir. Bu belgeler gümrük

idaresine ibraz edildikten sonra gümrük idaresinden onay alınmadan karneler üzerinde değişiklik yapılamaz ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 25.maddesi).***

Hak Sahibi Dışında Taşıt Kullanımı:

1. Bu Tebliğ kapsamında getirilen taşıtlardan;

a. Turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici olarak ithal edilen taşıtlar, taşıt sahibinin, ikamet yeri Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunan eşi veya usul ya da füruu olan kişilerce,

b. Geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında geçici olarak ithal edilen taşıtlar, taşıt sahibinin eşi veya usul ya da füruu olan kişilerce,

c. Belirli bir süre görev yapmak üzere Türkiye'ye gelen kişi tarafından getirilen taşıtlar, özel bir hizmet akdi ile taşıt sürücüsü olarak istihdam edilen Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi tarafından,

d. Yukarıda belirtilen durumlar dışındaki taşıtlar, geçici ithal izni verilen kişinin taşıtta bulunması koşuluyla seyahat süresince üçüncü şahıslarca, kullanılabilir.

e. Geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamındaki taşıtlar için düzenlenen geçici trafik tescil belgelerine "satılamaz" kaydının yanı sıra, "ruhsatta adı kayıtlı kişi, eşi veya usul ya da füruu olan kişiler dışında başka kişilerce kullanılamaz" ibaresi konulur. Taşıtın özel bir hizmet akdi ile istihdam edilen kişi tarafından kullanılmasına gümrük idaresince izin verilmesi halinde, bu durum geçici trafik tescil belgesinde ayrıca belirtilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 26.maddesi).***

Örnek 7: *Bu Tebliğ kapsamında getirilen taşıtlardan; Turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici olarak ithal edilen taşıtlarla, geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu kapsamında geçici olarak ithal edilen taşıtlar, taşıt sahibinin eşi veya usul ya da füruu olan kişilerce, belirli bir süre görev yapmak üzere Türkiye'ye gelen kişi tarafından getirilen taşıtlar, özel bir hizmet akdi ile taşıt sürücüsü olarak istihdam edilen Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi tarafından, Yukarıda belirtilen durumlar dışındaki taşıtlar, geçici ithal izni verilen kişinin taşıtta bulunması koşuluyla seyahat süresince üçüncü şahıslarca, kullanılabilir.*

Taşıtsız Çıkacak Şahıslar:

1. Taşıtın gümrük gözetimine bırakılmadan ilgilinin yurtdışına geçici olarak çıkışına, taşıtın başkası tarafından kullanılmayacağına ilişkin iki nüsha düzenlenen ve bir örneği ilgiliye verilen Ek-7'deki taahhütnamenin alınması ve gümrük idaresince uygun bulunması halinde izin verilir. Yapılan bu işlem 1 No.lu Taşıt Takip Programının "Taşıtsız Çıkışlar" bölümüne kaydedilir.

2. İlgilinin taşıtı gümrük denetimine bırakarak yurtdışına çıkmak istemesi halinde taşıt herhangi bir gümrük gözetimine bırakılabilir. Ancak, gümrük idaresinin taşıtı muhafaza altına alacak yerinin bulunmaması halinde, taşıtın teslim edileceği tüzel kişiliğe sahip resmi veya özel kuruluşlardan taşıtın kendilerinde muhafaza edileceğine ve kullanılmayacağına ilişkin taahhütname alınmak suretiyle gümrük gözetimi altında uygun bulunacak yerlere konularak çıkışlarına izin verilir. İlgilinin pasaportuna gerekli meşruhat verilerek bilgisayar kayıtlarından taşıtın giriş kaydı kapatılır.

3. Taşıtsız geçici olarak yurtdışına çıkılabilmesi için birinci fıkrada belirtilen taahhütnamenin verilmesi veya ikinci fıkrada belirtilen taşıtın gümrük idaresinin gözetimine bırakılması işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir. Pasaport işlemleri sırasında söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmediğinin tespit edilmesi halinde izin hak sahibi, pasaport işlemlerinden önce gümrük idaresine yönlendirilir.

4. Gümrük idaresince birinci veya ikinci fıkraya aykırı olarak taşıtsız yurtdışına çıkış işlemlerinin tespiti halinde, tespit tarihine kadar yapılan tüm çıkışlar tek fiil sayılır ve Kanun'un 238.maddesi

uyarınca para cezası uygular ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 27.maddesi).***

Mülkiyet Devri:

Geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formuna kayden ithal edilen taşıtların yine bu belgelere kayden taşıt getirme hakkı bulunan bir başkasına devir işleminin yapılabilmesi, kişilerin asıl ikametgâhının bulunduğu ülkede ya da o ülke toprağı sayılan elçilik veya konsolosluklarda mülkiyet devrinin yapıldığının belgelendirilmesi ve taşıtın gümrük gözetimine alınması halinde mümkündür. Turistik kolaylıklardan istifade edilerek programa kaydedilmek suretiyle geçici ithali yapılan taşıtların bir başkasına mülkiyet devri yapılamaz. Ancak, bu kapsamda getirilen taşıtın geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formuna kayden taşıt ithal etme hakkı bulunan aile ünitesine dahil bir başkasına mülkiyet devrinin yapılmasına birinci fıkrada belirtilen işlemin yerine getirilmesi koşuluyla izin verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 28.maddesi).***

Taşıtların Vekaletname Yolu İle Yurtdışı Edilmeleri Veya Devir İşlemleri:

1. Turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici ithali yapılan taşıtların, geçerli bir vekaletname ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik başka bir şahıs tarafından yurtdışı edilmesine, vekalet veren ve vekalet alan kişilerin gümrük idaresine birlikte müracaatı halinde izin verilir. Elçilik, konsolosluk veya noter onaylı vekaletnamenin ibrazı durumunda ise vekalet alan kişinin gümrük idaresine müracaatı yeterlidir. Bu işlem, 1 No.lu Taşıt Takip Programında taşıtın ilk girişine ilişkin kaydın kapatılması ve devralan şahıs adına giriş kaydı oluşturulması şeklinde gerçekleştirilir.

2. Taşıta verilecek sürenin hesabında, taşıtın girişi sırasında verilen süreden arta kalan süre ile devralacak şahıs için hesaplanacak süre arasında daha kısa olanı dikkate alınır. Devralacak şahsın emekli olması halinde ise emekliler için yapılan özel düzenleme göz önünde bulundurulur.

3. Devralan şahsın ya da taşıtın süresinin bulunmadığının anlaşılması halinde 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden en çok 7 (yedi) gün süre verilerek taşıtın yurtdışı edilmesi sağlanır.

4. Taşıt sahibinin ölümü halinde, mahkeme kararı ile tespit edilen tüm varislerin vekaletlerinin ibraz edilmesi kaydıyla taşıtın yurtdışı edilmesine izin verilir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 29.maddesi).***

Örnek 8: Turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici ithali yapılan taşıtların, geçerli bir vekaletname ile yurtdışı edilmesine, vekalet veren ve vekalet alan kişilerin gümrük idaresine birlikte müracaatı halinde izin verilir. Elçilik, konsolosluk veya noter onaylı vekaletnamenin ibrazı durumunda ise vekalet alan kişinin gümrük idaresine müracaatı yeterlidir. Devralan şahsın ya da taşıtın süresinin bulunmadığının anlaşılması halinde 1 No.lu Taşıt Takip Programına kayden en çok 7 gün süre verilerek taşıtın yurtdışı edilmesi sağlanır. Taşıt sahibinin ölümü halinde, tüm varislerin vekaletlerinin ibraz edilmesi kaydıyla taşıtın yurtdışı edilmesine izin verilir.

Çalınan Taşıtlar:

1. Kişisel ve ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarının çalınması halinde ilgililer tarafından, çalınma olayına ilişkin emniyet veya jandarma birimlerince düzenlenecek belge ve mahkeme kararı veya cumhuriyet savcılığından alınacak belgelerle gümrük idaresine müracaat edilerek, taşıtın kayıtlardan düşümü istenilir.

2. Çalındığı ispat edilen taşıtlara ait vergiler aranmaz.

3. İlgili gümrük idaresince çalınma olayına ilişkin belgeler uygun bulunursa, taşıtın programdaki giriş kaydı çalındığı tarih itibariyle ve çalıntı kaydıyla kapatılır. Ayrıca turistik kolaylıklardan faydalanılarak geçici ithali yapılan taşıtlar için ilgilinin pasaportu üzerinde gerekli işlem yapılır.

4. Taşıtın gümrüklerden geçiş karnesi, geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ve yabancı taşıtlar geçici giriş formu ile girmiş olması durumunda, söz konusu belgeler üzerinde çıkışa ilişkin işlemler yapılır.

5. Çalınan taşıt, geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu ile girmiş ise teminatın çözümü ve taşıt kaydının kapatılması için geçici ithal

işleminin yapıldığı gümrük idaresine bildirilir.

6. Taşıtın ihbar kayıtlarına alınması sağlanarak çalınma olayına ilişkin belge örnekleri Bakanlığa (Gümrükler Genel Müdürlüğü) gönderilir.

7. Çalındıktan sonra bulunan taşıtlar gümrük gözetimine alınarak sahibine tebligat yapılır. Bu taşıtlar geçici depolanan eşya statüsünde değerlendirilir ve tebligatta belirlenen süre içinde teslim alınmaması durumunda tasfiyeye ilişkin hükümler uygulanır.

8. Çalındıktan sonra bulunan taşıt sahibinin müracaatı halinde kalan süre verilerek yeni bir giriş işlemi yapılır. Sigorta şirketince taşıtın yurtdışı edilmek istenilmesi durumunda, sigorta şirketinin ilgili tarafından yetkilendirildiği ya da taşıtın çalınması sebebiyle ilgiliye tazminat ödendiğinin ispatlanması şartı aranır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 30.maddesi).***

Kazaya Uğrayan Taşıtlar:

1. *Kaza veya herhangi bir nedenden dolayı hasar görmesi sonucu kullanılamayacak duruma gelen taşıta ait vergiler aranmaz. Hasara uğrayan taşıtın, yurtdışına çıkarılması veya gümrüğe terk edilmesi gerekir.*

2. Ölümlü veya yaralanmalı kazalarda mahkeme kararı ya da cumhuriyet savcılığı yazısı, diğer hallerde ise ilgili emniyet, jandarma birimlerince düzenlenecek olay yeri tespit tutanağı veya yetkili sigorta şirketlerinin eksperlerince düzenlenecek ekspertiz raporları ile kaza durumu belgelendirilir.

3. Yurtdışına çıkarılmak istenmeyen taşıt enkazının terk edilmek istenmesi halinde taşıt sahibince veya yetkilendirilen kişilerce ilgili belgelerle birlikte gümrüğe terk dilekçesine istinaden işlem yapılır. Terk edilmek istenen taşıtın gümrük idaresine getirilmesi durumunda gümrük idaresince oluşturulacak heyet marifetiyle tam tespitinin yapılarak, getirilmesinin mümkün olmaması durumunda ise olay yerinde, olay yerine en yakın gümrük idaresince görevlendirilecek heyet tarafından giriş ayniyetine uygunluğu belirlenerek, düzenlenecek tutanakla birlikte gümrük

idaresine bildirilir ve tasfiye hükümlerine tabi tutulur.

4. Hasara uğrayan taşıtın, yurtdışı edilmek istenilmesi halinde taşıtın bir gümrük idaresine tesliminden ve heyet tarafından ayniyet tespitinin yapılmasından sonra çıkışına izin verilir. Sigorta şirketince başvuruda bulunulması durumunda, sigorta şirketinin ilgili tarafından yetkilendirildiği ya da taşıtın kazası sebebiyle ilgiliye tazminat ödendiğinin ispatlanması şartı aranır.

5. Kaza geçirerek hasara uğradığı gümrük idaresince tespit olunan taşıtlar ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılabilmesi için tamirine ihtiyaç duyulan taşıtların tamirleri, taşıt sahipleri veya yetki verilenler tarafından talepte bulunulması halinde gümrükçe uygun görülen yerde ve gümrüğün gözetimi altında yapılır.

6. Tamir işleminin taşıtın yurtta kalma süresinden sonraya sarkması durumunda bu husus gümrük idaresince yerinde tespit edilerek tutanağa bağlanır. Tamir sonucunda taşıt gümrük gözetimine alınır.

7. Taşıtın tamiri için gereken yedek parçaların sözlü beyan formu düzenlenmesi suretiyle teminatlı olarak ya da memur refakatinde Türkiye Gümrük Bölgesine girmesine izin verilir. Vergileri teminata bağlanmak kaydıyla taşıttan ayrı olarak gelen yedek parçanın ilgili taşıta montajının yapıldığının ve değiştirilen parçanın yurt dışı edildiğinin veya devlete terk edildiğinin belgelendirilmesi halinde teminat çözülür.

8. Değiştirilen eski parçaların yurtdışı edilmek istenilmesi halinde, düzenlenecek sözlü beyan formu ile yeniden ihracına izin verilir (Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 31.maddesi).

Örnek 9: *Hollanda'da çalışan bir Türk vatandaşının yaz tatilinde, tatilini geçirmek için otomobili ile Türkiye'ye geldiğini ve Türkiye'de kaza yaptığını varsayalım. Söz konusu kaza ölümlü veya yaralanmalı kaza ise mahkeme kararı ya da cumhuriyet savcılığı yazısı ile, diğer hallerde ise ilgili*

emniyet, jandarma birimlerince düzenlenecek olay yeri tespit tutanağı veya yetkili sigorta şirketi eksperlerince düzenlenecek ekspertiz raporları ile kaza durumu belgelendirilir. Yurtdışına çıkarılmak istenmeyen taşıt enkazının terk edilmek istenmesi halinde taşıt sahibince veya yetkilendirilen kişilerce ilgili belgelerle birlikte gümrüğe terk dilekçesine istinaden işlem yapılır. Hasara uğrayan taşıtın, yurtdışı edilmek istenilmesi halinde taşıtın bir gümrük idaresine tesliminden ve heyet tarafından ayniyet tespitinin yapılmasından sonra çıkışına izin verilir. Şayet söz konusu araç tamir edilmek istenilmesi durumunda, gümrükçe uygun görülen yerde ve gümrüğün gözetimi altında tamiri yapılır/yaptırılır.

Tasfiye:

1. Gümrük idaresince teslim alınan taşıtlar Gümrük Yönetmeliği'nin 79.maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük gözetiminde üç ay kalabilir. Bu süre, talep halinde mücbir sebep belgesi aranmaksızın ilgili gümrük müdürlüğünce üç aya kadar uzatılabilir. Bu süreler içerisinde taşıtın mülkiyet sahibi veya kanuni mirasçıları, izin hak sahibi veya bunların temsilcileri tarafından gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım belirlenerek buna ilişkin işlemlere başlanılmayan taşıtlar hakkında herhangi bir adli veya idari araştırma, inceleme, soruşturma veya kovuşturma bulunmaması halinde Gümrük Yönetmeliğinin 86.maddesi uyarınca tasfiye hükümleri uygulanır.

2. Yediemin otoparklarına teslim edilen taşıtlara da birinci fıkra hükümleri uygulanır. Sürenin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak yediemine teslim tarihi esas alınır.

3. Taşıtlarını geçici olarak gümrük idaresine teslim eden izin hak sahiplerinden birinci fıkra hükümlerine göre işlem tesis edileceğini bildiklerine ilişkin Ek-8'deki örneğe uygun dilekçe alınır ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 32.maddesi).***

Geçici Giriş Belgesi, Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Karnesi ve Yabancı Taşıtlar Geçici Giriş Formu Kapsamında İşlem Yapmaya Yetkili Gümrük İdareleri: Geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi ve yabancı taşıtlar geçici giriş formuna kayden taşıt getirecek

kişilere, geçici ithal iznini vermeye ve işlemleri yerine getirmeye bu kişilerin bulunduğu yere en yakın gümrük idaresi yetkilidir. Birden fazla gümrük idarelerinin bulunduğu yerlerde bu tür işlemleri yapmaya yetkili gümrük idaresi, ilgili gümrük ve dış ticaret bölge müdürlüğünce belirlenir ***(Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği'nin 33.maddesi).***

SONUÇ

Taşıtlara geçici ithalat izni verilebilmesi için; bu taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişi adına ve bu bölge dışında tescil edilmiş olması ya da Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik bir kişiye ait olduğunun belgelendirilmesi, söz konusu taşıtların, 2009/15481 Sayılı Karar'ın 17, 18 ve 19.madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından kullanılması, demiryolu taşıtları dışında ticari kullanıma mahsus taşıtların, Türkiye Gümrük Bölgesi dışında başlayan veya sona eren taşıma işlerinde kullanılması gerekir.

İthalat vergilerinden tam muafiyet uygulanmak suretiyle geçici ithal edilecek;

a. Kişisel kullanıma mahsus kara taşıtlarından;

1. Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişiler tarafından, gümrüklerden geçiş karnesi ibraz edilerek veya herhangi bir belge ibraz edilmeksizin Türkiye'ye girişi yapılan ve 1 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilen taşıtların,

2. Çift uyruklu Türk vatandaşları hariç olmak üzere, belirli bir süre görev yapmak veya öğrenimde bulunmak amacıyla Türkiye'ye gelenler ile Türkiye'de geçici olarak oturma iznini haiz emekli yabancıların, ikamet yerlerinde üzerlerine kayıtlı bulunan ve geçici giriş belgesi, yabancı taşıtlar geçici giriş karnesi veya yabancı taşıtlar geçici giriş formu düzenlenmek suretiyle Türkiye'ye girişi yapılan taşıtların,

b. Ticari kullanıma mahsus kara taşıtlarından;

1. 2 No.lu Taşıt Takip Programına kaydedilerek Türkiye'ye boş olarak girişi yapılan,

2. NCTS’de düzenlenmiş bir transit beyanı (ortak ve ulusal transit) veya TIR karnesi kapsamındaki eşyasını bir iç gümrüğe boşalttıktan sonra boş olarak yurtdışına çıkışı yapılacak olan veya yük almak üzere bir başka gümrük idaresine sevk edilen,

3. Sınır ticareti uygunluk belgesine istinaden ithal eşyasının taşımacılığında kullanılan,

4. Transit beyanı yerine kullanılan belgeler kapsamında eşya taşıyan, yabancı plakalı taşıtlar ile,

5. Dolu veya boş olarak Türkiye'ye girişi yapılan yabancı plakalı otobüslere, ilişkin işlemler ve teminat hükmünde ibraz edilen belgeleri düzenlemeye yetkili kefil kuruluşların belirlenmesine ilişkin usuller “Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği” hükümlerine göre yürütülür.

Bu Yazı Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi Sayın Kerim ÇOBAN Tarafından Kaleme Alınmıştır.

KAYNAKÇA:

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu.
- Gümrük Yönetmeliği.
- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu.
- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği.
- Geçici İthal Edilen Kara Taşıtlarına İlişkin 1 Sayılı Gümrük Genel Tebliği.
- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu’nun Bazı maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 Sayılı Karar.